

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr. (11.3-53)SD

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Vykdam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 19 d. positarimo „Dėl Šešėlinės ekonomikos mažinimo trijuose sektoriuose – statybų, prekybos automobiliais ir jų dalimis, prekybos mėsos produktais (turgavietėse) – koncepcijos“ protokolo 2 punktą, kuriuo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (toliau – Ministerija) pavesta ne vėliau kaip iki 2019 m. rugsėjo 30 d. parengti, suderinti su suinteresuotomis institucijomis ir socialiniais partneriais bei pateikti Vyriausybei svarstyti suderintus teisės aktų (įstatymų ar nutarimų) projektus, reikalingus šešėlinės ekonomikos mažinimo priemonei – privalomosios statybininkų tapatybės identifikavimo kortelių (toliau – statybininko SID kortelė) diegimui – pagal pristatytas koncepcijas įgyvendinti, Ministerija parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 ketvirtą skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo (toliau – Statybos įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 IV skyriaus pavadinimo, 55, 56, 57 ir 60 straipsnių pakeitimo bei Įstatymo papildymo 59¹ ir 59² straipsniais įstatymo (toliau – Užimtumo įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 362¹ straipsniu įstatymo (toliau – ANK projektas), Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – Mokesčių administravimo įstatymo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) projektus.

Įstatymų projektų tikslas – įteisinti šešėlinės ekonomikos mažinimo priemonės – statybininko saugos tapatybės identifikavimo kodo (toliau – statybininko SID kodas) privalomumą, siekiant skaidraus verslo ir teisės aktų nuostatų laikymosi statybų sektoriuje.

Atsižvelgiant į statybininko saugos tapatybės identifikavimo kortelės koncepciją, statybininko SID kortelės koncepcijos įgyvendinimas pagrįstas pirmiausia identifikavimo kodo (ID) suteikimu, sudarant galimybes pagal jį identifikuoti statybvietyje dirbančius asmenis, taip pat susieti su jų darbine veikla statybvietyje susijusius duomenis. Fizinė kortelė yra tik viena iš galimybių pateikti suteiktą ID. Tai gali būti padaryta naudojant ir kitas priemones, pvz., mobiliajame telefone esančiomis specialiomis aplikacijomis pateikiant su ID susietą brūkšninį kodą. Atsižvelgiant į tai, Įstatymų projektuose vartojama sąvoka yra statybininko SID kodas, o ne statybininko saugos identifikavimo kortelė.

Įstatymų projektų uždavinys – užtikrinti, kad rangovas (fizinis asmuo), rangovo (fizinio, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos ar jų padalinio) įdarbintas pagal darbo sutartį darbuotojas, pas rangovą laikinai dirbti Lietuvos Respublikos teritorijoje komandiruojuamas darbuotojas (toliau – komandiruotas darbuotojas), rangovo naudai darbus atliekantis laikinojo įdarbinimo įmonės darbuotojas, savarankiškai dirbantis asmuo, vykdamas individualią veiklą (toliau – savarankiškai dirbantis asmuo) ir atliekantis statybos darbus, jų ar statytojo (užsakovo), statybą vykdančio ūkio ar rangos būdu, įdarbintas pagal darbo sutartį darbuotojas (toliau kartu – statybvietyje statybos darbus atliekantys asmenys) turėtų statybininko SID kodą ir duomenys apie statybvietyje ir šioje statybvietyje statybos darbus atliekančius asmenis būtų įtraukti į Statybininkų

saugos tapatybės informacinę sistemą, kurioje rangovas ir statytojas (užsakovas) turės pateikti duomenis, susijusius su statybvieta, darbuotojų darbo laiko apskaita ir kt. Įdiegus statybininko SID kodą, valstybės institucijoms, vykdančioms statybininkų tapatybės identifikavimo kontrolę:

1) bus greičiau ir lengviau nustatyti statybvietyje dirbančio fizinio asmens tapatybę ir darbdavį bei bus užtikrinta, kad statybininko SID kodo turėtojas dirba legaliai (atitinkamai, operatyvus nelegaliai dirbančių ir „pašalinių“ asmenų statybvietyje identifikavimas);

2) bus greičiau ir lengviau nustatyti statybvietyes ir darbuotojų darbo vietą realiu laiku, panaikinant galimybę turėti „šešėlinius“ objektus; nuotoliniu būdu bus vykdoma kontrolė (ar praveisti reikiami instruktažai, gauti visi leidimai ir kt.);

3) Statybininko SID kodas užtikrins realią darbo laiko apskaitą, mažinant galimybes nedeklaruoti dalies darbo laiko ir darbo užmokesčio; realias prielaidas darbų saugos (ir aplinkos saugos) kontrolei (žinomi visi objektai, kurie gali būti inspektuojami).

Statybos įstatymo projekte yra nurodyti atvejai, kada suteikiamas statybininko SID kodas ir jo panaikinimo pagrindai. Taip pat šiame projekte yra numatyta suteikti laikiną statybininko SID kodą statybvietyje statybos darbus atliekantiems asmenims – komandiruotiems darbuotojams. Laikinas statybininko SID kodas bus suteikiamas darbuotojo komandiruotės laikotarpiui, tačiau neilgiau kaip aštuoniolikai mėnesių.

Statybininko SID kodo suteikimas statybvietyje statybos darbus atliekantiems asmenims, sietinas su jų įtraukimu į Statybininkų saugos tapatybės informacinę sistemą, kurios valdytoja bus Ministerija, o tvarkytoja – Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija).

Užimtumo įstatymo projekte ir ANK projekte yra nustatyta atsakomybė už Statybos įstatymo projekte nustatytų reikalavimų dėl statybininkų saugos tapatybės identifikavimo nevykdymą. Taip pat pakeičiamas Mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalies 4 punktas, papildant jame nurodytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) straipsnių sąrašą ANK 362¹ straipsniu, už kurio padarymą mokesčių mokėtojas taip pat gali būti įtrauktas į neatitinkančių minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų sąrašą.

Konkrečios Įstatymų projektų nustatytos teisinio reguliavimo priemonės apibūdinamos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti kartu su Įstatymų projektais pateiktame Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymo projektai buvo pateikti išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Valstybinei darbo inspekcijai Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, Informacinės visuomenės plėtros komitetui, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos įdarbinimo įmonių asociacijai, Lietuvos statybininkų asociacijai, Įstatymų projektai taip pat buvo pateikti išvadoms gauti ir Lietuvos Respublikos trišalės tarybos nariams: Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai; Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijai, Lietuvos profesinei sąjungai „Solidarumas“, Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinei sąjungai, Lietuvos profesinei sąjungai „Sandrauga“, Asociacijai „Investors' Forum“, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmams; Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams, Lietuvos maistininkų profesinei sąjungai, Lietuvos Teisėsaugos pareigūnų federacijai, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai, Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijai.

Dėl Įstatymų projektų buvo gautos išvados iš Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Aplinkos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Informacinės visuomenės plėtros komiteto, Valstybinės darbo inspekcijos, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“, Lietuvos statybininkų asociacijos, Lietuvos pramoninkų konfederacijos, Lietuvos laisvosios rinkos instituto, Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacijos, Lietuvos darbdavių konfederacijos. Krašto apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija, Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinė sąjunga, Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“, Asociacija „Investors‘ Forum“, Lietuvos verslo konfederacija, Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, Lietuvos maistininkų profesinė sąjunga, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinė sąjunga, Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacija išvadų per nustatytą terminą nepateikė.

Pastabų Įstatymų projektams neturėjo Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Informacinės visuomenės plėtros komitetas, Lietuvos savivaldybių asociacija.

Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Aplinkos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Valstybinės darbo inspekcijos, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktos pastabos suderintos darbine tvarka.

Dėl Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“, Lietuvos statybininkų asociacijos, Lietuvos pramoninkų konfederacijos, Lietuvos laisvosios rinkos instituto, Lietuvos darbdavių konfederacijos pateiktų pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

Įstatymų projektų įgyvendinimui reikės apie 1,5 mln. Eur lėšų Statybininkų tapatybės informacinės sistemos sukūrimui arba pirkimui ir kasmet apie 200 tūkst. Eur Statybininkų tapatybės informacinės sistemos palaikymui. Nurodytos lėšos bus skiriamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, patvirtintų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 19 d. pasitarime buvo priimtas nutarimas pavesti Ministerijai pradėti vykdyti viešuosius pirkimus, reikalingus technologiniams (skaitmenizavimo) sprendimams įgyvendinti, prireikus aptarti asignavimų poreikius derybose dėl 2020 m. valstybės biudžeto asignavimų ir planuoti veiklas užtikrinant, kad šešėlinę ekonomiką mažinsiančios priemonės bus pradėtos faktiškai taikyti ne vėliau kaip 2020 m. rugsėjo 30 d.

Ministerija, vykdydama nurodytą sprendimą, pavedė VDI organizuoti investicinio projekto / galimybių studijos (ir susijusių techninių specifikacijų) dėl statybininko tapatybės informacinės sistemos kūrimo / įsigijimo / modernizavimo paslaugų pirkimą (toliau – Galimybių studija). Galimybių studijos galutiniai rezultatai bus pristatyti 2019 m. spalio mėnesio pabaigoje.

Įstatymų projektus parengė Ministerijos Darbo teisės skyriaus vyriausioji specialistė Irena Mickevičiūtė, tel. 8 706 68254, el. p. Irena.Mickeviciute@socmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Statybos įstatymo projektas, 2 lapai.
2. Statybos įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Užimtumo įstatymo projektas, 4 lapai.
4. Užimtumo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 4 lapai.
5. ANK projektas, 2 lapai.
6. ANK projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
7. Mokesčių administravimo įstatymo projektas, 1 lapas.
8. Mokesčių administravimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
9. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 11 lapų.
10. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 42 lapai.
11. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 5 lapai.

12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.
13. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
14. Įstatymų projektų derinimo pažymą, 18 lapų.

Ministras

Linas Kukuraitis